

Безпека споживання в Україні за узагальненим таксономічним показником знаходиться на низькому рівні з найменшим значенням у 2013 р. (0,225) та поступовим зростанням за поліноміальною залежністю до 0,434 у 2018 р. Незважаючи на негативні тенденції зміни показника, важливим є встановлений взаємозв'язок між окремими функціональними складовими безпеки споживання, а також їх впливу на розвиток системи взагалі.

Список використаних джерел:

1. Andrusiv, U., Simkiv, L., Dovgal, O., Demchuk, N., Potryvaieva, N., Cherchata, A., Popadynets, I., Tkachenko, G., Serhieieva, O & Sydor, H. (2020). Analysis of economic development of Ukraine regions based on taxonomy method. *Management Science Letters*, 10(3), 515-522. doi:[10.5267/j.msl.2019.9.029](https://doi.org/10.5267/j.msl.2019.9.029)
2. Sergiienko, L., Polyak, K., Poverlyak, T., Cherchata, A., Andriushchenko, I & Zhyliakova, O. (2020). Application of taxonomic analysis in assessing the level of enterprise development in emergency situations. *Management Science Letters*, 10(6), 1329-1340.

УДК 330.322:620.9

**АНАЛІЗ ОБСЯГІВ ІНВЕСТИЦІЙ У РОЗВИТОК
ВІДНОВЛЮВАНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ**

Боднарук І.Р., Дідик Р.В.

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
e-mail: irynab25@ukr.net, roma_619@ukr.net*

В умовах сьогодення спостерігається світова тенденція до розвитку відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) та поступового заміщення ними традиційних. При цьому одним із вирішальних факторів для розвитку ВДЕ є доступність фінансування. А отже, актуальним видається питання дослідження структури та тенденцій інвестування у ВДЕ.

Варто відмітити, що «однією з переваг інвестування у розвиток «зеленої» енергетики є наявність постійного попиту на електроресурси зі сторони суб'єктів господарювання та населення. Враховуючи те, що ціни на електроенергію постійно зростають, а сам процес її виробництва є доволі затратним, виникає потреба у розвитку інших альтернативних джерел виробництва електричної енергії. Результати проведеного дослідження свідчать про існування позитивної тенденції до зростання світових обсягів виробництва відновлюваних джерел енергії на 8-9 % щорічно. При цьому збільшення виробничих потужностей спостерігається в усіх без виключення сферах виробництва альтернативної енергетики» [1, с.18].

Загальні інвестиції у відновлювані джерела енергії у всьому світі склали 288,3 млрд. дол. у 2018 році, що на 11% менше від рекордних 325 млрд. дол. у 2017 році [2].

Щодо структури інвестування, у 2018 р. найбільше інвестицій було вкладено у сонячну енергію, а саме 83,9% (141,1 млрд. дол.) та у вітрову енергію – 78,2% (131,5 млрд. дол.) від усіх інвестицій у відновлювані джерела енергії. Найменше інвестицій було вкладено у розвиток морської енергії – тільки 0,1% загального розміру інвестицій або 0,2 млрд. дол. (рис.1).

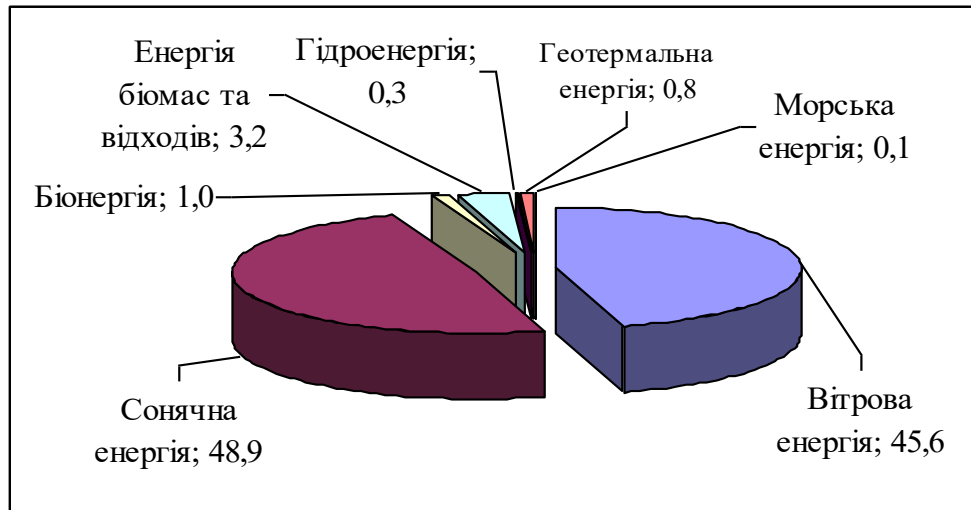

Рис. 1 Структура інвестицій за джерелами відновлюваної енергії у 2018 році
Джерело: розраховано автором на основі даних [2]

Найбільший обсяг «зелених» інвестицій у 2018 р. припадає на такі країни: Китай - 88,5 млрд. дол., Сполучені Штати Америки - 42,8 млрд. дол., Японія – 17,6 млрд. дол., Індія — 11 млрд. дол., Австралія — 9,2 млрд. дол. [2].

Проведений аналіз динаміки інвестування протягом 2009-2018 рр. (рис. 2) дозволив зробити такі висновки. Найбільш стрімкими темпами зростали інвестиції у використання сонячної енергії, і у 2018 р. становили 222,6% у порівнянні з 2009 р. Також відбувалось пожвавлення інвестування у розвиток вітрової енергії (у 2018 р. фінансування становило 179,4 % порівняно з 2009 р.).

Найбільше скорочення інвестицій спостерігалось у гідроенергетиці (тільки 15,3% у 2018 р. у порівнянні з 2009 р.), що зумовлено складністю технологічних процесів та значними експлуатаційними витратами на їх утримання.

Протягом досліджуваного періоду рекордний розмір інвестицій у розвиток ВЕД було здійснено у 2017 році у розмірі 325 млрд. дол., з них 55,4 % - у сонячну енергетику, 39,9% - у вітрову енергію, решта 4,7% - в інші види.

Рис. 2 Динаміка інвестицій у відновлювану енергію протягом 2009-2018 років
Джерело: розраховано автором на основі даних [2]

У 2018 р. розмір інвестицій зменшився в основному за рахунок скорочення їх у сонячну енергетику на 38,9 млрд. дол. Основними причинами скорочення розмірів інвестицій у ВДЕ були зниження витрат на обладнання в усьому світі, а Китай перейшов до більш обмежувальних тарифів на сонячні проекти.

Глобальні інвестиції у відновлювані джерела енергії також знизилися на 14% і у першій половині 2019 року порівняно з аналогічним періодом 2018 року. Що також пов'язано з тим, що до 2030 року прогнозується зменшення вартості сонячної та вітрової енергії. Через це уряди у всьому світі почали припиняти надання субсидій у формі тарифів, які застосовувались, коли вартість відновлюваної енергії була дуже високою, щоб забезпечити адекватний прибуток інвесторам. Проте все ще потребують розвитку інші джерела відновлюваної енергії, витрати на які залишаються досить високими. А тому політика надання тарифів та залучення інвестицій на них є важливим завданням, яке потребує подальшого розвитку і дослідження.

Список використаних джерел:

1. Мурована Т. О. Сучасний стан та тенденції інвестування у розвиток відновлюваних джерел енергії. Інвестиції: практика та досвід. № 7. 2018. С.15-19.
2. Global trends in renewable energy investment 2019. Bloomberg New Energy Finance URL: <https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/29752/GTR2019.pdf>

3. Андрусів У.Я., Черчата А.О. Методика забезпечення раціонального використання енергоресурсів Свідчення про реєстрацію авторського права на твір №91277 від 05.08.2019.

4. Черчата А. О., Гаврилюк Є. В. Інноваційно-інвестиційне забезпечення розвитку підприємств. Економіко-управлінські аспекти трансформації та інноваційного розвитку галузевих і регіональних суспільних систем в сучасних умовах: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 11-12 квітня 2019 р. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2019. С. 222 – 224.

УДК 502.131

РОЗВИТОК ГЛОБАЛЬНОГО СВІТУ: ВІД ГЕОПОЛІТИКИ ДО ЕКОЛОГІЇ

Вишнеvsька О. М.

Миколаївський національний аграрний університет

olganykk@gmail.com

Сучасні глобалізаційні процеси характеризуються суттєвими ознаками транзитивності, які здійснюють відповідний вплив на окремі держави й регіони світу. Посилення негативних проявів (військові конфлікти, екологічні виклики, фінансові ризики, пандемії тощо) спонукали до підвищення рівня соціальної напруги, що засвідчує суттєвість впливу й високий рівень залежності окремих світових систем. Суттєвість впливу глобалізаційних процесів доводить постійна потреба адаптуватися до змін, які відбуваються у політичному, економічному, соціальному, екологічному просторі.

Тенденції останніх років засвідчують посилення негативних фінансово-економічних процесів, які підсилюють потребу держав світу об'єднувати зусилля з метою локалізації усіх видів фінансових загроз (від фондкових до фіскальних). Суттєво зростає вплив геополітичних, геосоціальних й екологічних чинників. Саме тому розвиток світової економіки, окремих держав й регіонів світу орієнтований не лише на сукупність внутрішніх, а й зовнішніх (глобальних) чинників, які визначають потенційні можливості, обумовлюють пріоритетні загрози. Напрями розвитку й співпраці обумовлені глобальними пріоритетами світової спільноти, що засвідчує їхню значимість й глобальність у вирішенні. Основні глобальні пріоритети обумовлені міжнародними домовленостями, які ратифіковані учасниками, відповідними Конвенціями, Угодами, Маніфестами тощо. Сучасний вектор розвитку світової економіки зорієнтований на глобальні позиції розвитку світу з огляду на проголошений Маніфест Давосу — 2020, який поєднує позиції соціальної відповідальності бізнесу, дотримання екологічних зобов'язань, цифрову трансформацію та технологічні зміни.